

Η αμετανοησία κολάζει τον άνθρωπο.

π. Συμεών Κραγιόπουλος (†).

Μετάνοια

Η Χάρη του Θεού είναι που μαλακώνει την καρδιά, η Χάρη του Θεού είναι που φέρνει τον κλαυθμό, η Χάρη του Θεού είναι που φέρνει αυτή τη μετάνοια, το πένθος. Πένθος που από μια πλευρά είναι απαρηγόρητο. Δεν μπορεί τίποτε τον άνθρωπο να τον παρηγορήσει. Το μόνο που τον παρηγορεί είναι ότι θέλει ακόμη πιο πολύ να πενθήσει, θέλει ακόμη πιο πολύ να μετανοήσει και ελπίζει στον αγαθό Θεό.

Αυτό, επαναλαμβάνω, το κάνει η Χάρη του Θεού. Η Χάρη του Θεού αυτό θέλει να κάνει στον κάθε άνθρωπο. Και μην πει κανένας μας ότι «ε, αυτό είναι για τους λίγους». Δεν είναι. Αυτό είναι για όλους. Δεν υπάρχει κανείς που εξαιρείται. Δεν υπάρχει κανείς που σώζεται χωρίς μετάνοια και επομένως δεν υπάρχει κανείς που δεν χρειάζεται να μετανοήσει και δεν υπάρχει κανείς ο οποίος να μην είναι κατάλληλος, για να πάρει την Χάρη του Θεού που θα του δώσει μετάνοια. Για όλους μας είναι η μετάνοια αυτή, αλλά είμαστε έτοιμοι να τη δεχθούμε;

Εκείνο που χωρίζει τους ανθρώπους είναι αυτό το στοιχείο που υπάρχει μέσα στον κάθε άνθρωπο, αυτό το παράσιτο που υπάρχει μέσα στον άνθρωπο. Δηλαδή η αμαρτία ή καλύτερα να πω η αμετανοησία. Γιατί απλώς η αμαρτία δεν βλάπτει τον άνθρωπο. Όχι δεν τον βλάπτει –

είναι καταστροφή— αλλά δεν τον κολάζει μόνη της η αμαρτία. Η αμετανοησία κολάζει τον άνθρωπο. Η αμαρτία δεν υπάρχει μόνο αυτή καθαυτή στον άνθρωπο, αλλά αλλάζει τον άνθρωπο και κυρίως τον κάνει να έχει αυτή την αμετανοησία, δηλαδή να μη θέλει να μετανοήσει ο άνθρωπος και δικαιολογείται από δω και από κει.

Όταν πεθάνουμε και δούμε πώς είναι τα πράγματα, θα λέμε: «Τέλος πάντων, καθόλου μυαλό δεν είχαμε εμείς οι άνθρωποι; Τόσο ήμασταν δούλοι της αμετανοησίας, υποχείρια αυτής της αμετανοησίας, τόσο δοσμένοι ήμασταν σ' αυτή, και μας έκαμνε ό,τι ήθελε, και φοβόμασταν να μετανοήσουμε;» Ο άνθρωπος, εδώ που τα λέμε, δεν μπορεί να μετανοήσει, άμα δεν έρθει η Χάρη. Αλλά τουλάχιστον μπορεί να κάνει αυτό: καθώς διαβάσει, καθώς ακούει για τους αγίους, καθώς βλέπει τη ζωή της Εκκλησίας, να δει ότι έτσι έχουν τα πράγματα και να πιστέψει ότι και γι' αυτόν μπορεί να γίνει έτσι και να προσπέσει στον Θεό, ν' αρχίσει να παρακαλεί τον Θεό. Μετάνοια δεν έχει ακόμη, αλλά ν' αρχίσει να προσεύχεται, ν' αρχίσει να παρακαλεί τον Θεό, ν' αρχίσει να κραυγάζει, να φωνάζει, για να δείξει—αυτό μπορεί να το κάνει— ότι «Θεέ μου, μετάνοια θέλω. Δεν ξέρω τι είναι η μετάνοια, αλλά κατάλαβα ότι χωρίς αυτή δεν γίνεται. Αυτό είναι που ζητώ· μετάνοια να μου δώσεις». Ο Θεός δεν μπορεί να μη δώσει. Δεδομένου ότι ο Θεός αυτό θέλει να δώσει στον άνθρωπο, αυτό ήρθε να φέρει στον άνθρωπο: τη μετάνοια.

Αν όλα τα μαζέψουμε και τα φτιάξουμε ένα πράγμα, τι μένει; Μετάνοια. «Κύριε, ελέησον». Διότι αυτός που μετανοεί λέει «Κύριε, ελέησον». Άλλο τώρα ότι οι ψάλτες το λένε πότε έτσι, πότε έτσι. Έχει κι αυτό τη χάρη του, αλλά αλίμονο, αν αρκεσθούμε στο να πούμε το «Κύριε, ελέησον» εμμελώς. Καταλαβαίνεις τι σημαίνει «Κύριε, ελέησον», το λες με την καρδιά σου και το ζητάς πραγματικά; Ο Θεός όταν ακούει από σένα, από το στόμα σου «Κύριε, ελέησον», βλέπει ότι όντως εσύ ζητάς έλεος;

Αυτή είναι η εντολή η οποία τα έχει όλα μέσα. Αν μετανοείς, θα υπακούς κιόλας. Αν δεν μετανοείς, θα βρεις τρόπο εσύ να ξεφεύγεις. Ο αμετανόητος άνθρωπος, έτσι όπως είναι παμπόνηρος, βρίσκει τρόπο και ψευτοϋπακούει, ας πούμε, και δίνει την εντύπωση ότι πάει καλά, ενώ μετάνοια στην ψυχή του δεν υπάρχει. Μετάνοια σημαίνει αλλαγή. Αλλαγή στάσεως του ανθρώπου ενώπιον του Θεού. Η υπακοή είναι ενδεχόμενο να είναι φτιαχτή. Η μετάνοια όμως η αληθινή δεν είναι φτιαχτή, δεν μπορεί να είναι φτιαχτή. Είναι κάτι που θα το δώσει η Χάρη

του Θεού. Αν δεν τη δώσει ο Θεός, δεν την έχει ο άνθρωπος. Και η μετάνοια είναι ακριβώς κίνηση προς τον Θεό. Κινείται πλέον ο άνθρωπος προς τον Θεό· πάει, πάει, πάει· συνέχεια. Ο Θεός τον ελεεί, και πιο πολύ πάει, και ακόμη πιο πολύ τον ελεεί ο Θεός.

Λένε οι Πατέρες, ιδιαίτερα ο άγιος Ισαάκ ο Σύρος και ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος, ότι η μετάνοια είναι και για τους αρχαίους και για τους μέσους και για τους τελείους. Για όλους. Δεν εξαιρείται κανένας. Δεν έχει ξεπεράσει κανένας τη μετάνοια εντελώς και να πει φθάνει τόσο. Καταλαβαίνετε; Γιατί; Διότι η μετάνοια είναι αυτή η συνεχής επιστροφή στον Θεό. Πάει κανείς, πάει και αυτό δεν έχει τελειωμό, ενόσω είναι κανείς σ' αυτόν τον κόσμο. Τι είναι η μετάνοια; Ο προθάλαμος του Παραδείσου, λέει ο αββάς Ισαάκ.

Να μην πούμε περισσότερα.

Από το βιβλίο: π. Συμεών Κραγιοπούλου, «Συνάξεις Δωδεκαημέρου», Πανόραμα Θεσσαλονίκης, 1999, σελ. 37.

<https://www.koinoniaorthodoxias.org/>